

своитѣ историко-полемични студии, той иска да влияе върху българското обществено мнение, за да се насочатъ мисли и действия по едничката правилна линия на международни и външнополитически отношения. Познавайки отъ опитъ всичката наивностъ и неподготвеностъ на българското гражданство по тази материя, той желяе да бжде полезенъ чрезъ знанията си, иска да изпълни дълга си и да спаси народа си отъ заблуди, които при новитѣ благоприятни условия за извоюване на правата му могатъ да бждатъ катастрофални. Навикналь отдавна да излиза при размисли, постъпки и съвети отъ строго установени по-общи гледища, Селимински ще тури и тукъ, при една тѣй отговорна политическа просвѣта, своитѣ възгледи на по-широка основа. Мислитѣ, които изказва, препоржитѣ и укоритѣ, които раздава, сж всѣкога въ взаимна свръзка и отговарятъ на една система, съобразна въ всичкитѣ си главни положения съ емпирически доловенитѣ интереси и похвати на балканскитѣ или европейскитѣ сили. Щомъ е дума да се върши полезно народно дѣло, философъ-моралистъ презира утопитѣ и цени само реалнитѣ възможности, само постижимитѣ резултати. „Отъ сега нататъкъ, мисли той въ 1856 г., трѣбва всѣки българинъ, малкъ и голѣмъ, да изучава тѣзи отношения (на чуждитѣ държави къмъ българския народъ) и да ги анализира, за да не се заблуждава въ тъмата на празнитѣ идеи и за да знае, какъ трѣбва да се отнася въ другъ подобенъ случай“.

Преди всичко, важно е за Селимински да постави правилно самата проблема. Следъ току-що приключената Кримска война той, покрусенъ отъ поведението на разнитѣ държави къмъ стремелитѣ и очакванията на българитѣ, стои предъ съмнението: „Тѣй като българскиятъ народъ се намира въ това ужасно положение (— да го експлоатиратъ всички за своитѣ частни интереси), какъ ще може да се спаси, когато го тласкатъ къмъ него постоянно — отъ една страна самото турско правителство, отъ друга съседнитѣ християнски народи, а напоследъкъ и западитѣ сили?“ Не може да бжде оспорвано отъ никого: българитѣ сж изоставени отъ всички и надеждитѣ си тѣ биха могли да градятъ само на своята сплотеностъ и решителностъ. „Българскиятъ народъ, поради своята религия, народностъ и географско положение, е изло-